Rocznik XVI. Lwów, 15. lutego 1903. Nr. 2.

GORZELNIK

Organ poświęcony polskiemu przemysłowi gorzelniczemu.

Cena prenumeraty: w Austro-Węgrzech: Rocznie 12 kor., półrocznie 6 kor. — **w Rosyi:** rocznie 4 rs., półrocznie 2 rs. — **w Niemczech:** rocznie 8 mk., półrocznie 4 mk..

Cena ogłoszeń: Cała stronica 20 K., 1/2 stronicy 10 K., 1/4 stronicy 6 K., 1/8 stronicy 4 K. 1/16 stronicy 3 K. Przy powtarzaniu anonsów stusowny opust.
Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Wydawca: Towarzystwo Gorzelników Polskich. — Redaktor odpowiedzialny: Gierasieński Feliks, ul. Miłkowskiego l. 2.

Od Zarządu Towarzystwa.

Na liczne zapytania podajemy do wiadomości P. T. Czytelników „Gorzelnika“, że wkładkę od członków Towarzystwa przesyłać należy do skarbnika Towarzystwa p. *Jana Stanczykiewicza w Chorzelowie* (p. loco), zaś prenumeratę na „Gorzelnika“ od osób nie będących członkami Towarzystwa do p. *Feliksa Gierasieńskiego we Lwowie* ul. Miłkowskiego 2.

Zgłaszającym się w interesie posad członkom radzimy w najkrótszej drodze odnieść się listownie z odpisami papierów kwalifikacyjnych do Biura załatwień p. *Ksawerego Burzyńskiego* we Lwowie, ul. Wałowa l. 5, z którym Towarzystwo pozostaje w ciągłym kontakcie, –– można też zwrócić się w tej sprawie wprost do przewodniczącego Towarzystwa A. Jenika w Bołszowcach (p. loco).

B. Jaworski, zast. przewodniczącego. *A. Jenik*, przewodniczący.

Pożądana reforma.

I.

W poprzednim numerze umieściliśmy nowy statut, jaki uchwaliło Towarzystwo Gorzelników polskich w celu, przekształcenia dotychczasowego Towarzystwa na inne, któreby lepiej teraźniejszym stosunkom gorzelnictwa w naszym kraju odpowiadało.

Przedewszystkiem z chwilą zatwierdzenia tego statutu przez c. k. Namiestnictwo zmieni dotychczasowe Towarzystwo swoją nazwę, a mianowicie nosić będzie firmę: Polskie Towarzystwo Gorzelnicze.

Już sama nazwa wskazuje na szerszy zakres działania, jaki sobie Towarzystwo zakreśliło zerwawszy z pierwotnym kierunkiem ograniczenia się w ściślejszym gronie członków będących tylko technicznymi kierownikami gorzelń lub funkcyonaryuszami zajętymi w przemyśle fabrykacyi spirytusu i jego przetworów.

Obecnie do nowego Towarzystwa należeć będą mogli wszyscy interesowani w przemyśle gorzelniczym, a więc nietylko techniczni kierownicy i ich pomocnicy, ale właściciele i dzierżawcy gorzelń, tudzież właściciele fabryk różnych przetworów spirytusowych, jakoteż fabrykanci przyrządów i maszyn gorzelnianych, urządzeń rafineryj itp. a dalej i osoby mające jakąkolwiekbądź styczność z gorzelnictwem, jak pełnomocnicy i rządcowie dóbr a wreszcie, osobistości w rolnictwie i w jego przemyśle zasłużone w kraju. Wszyscy mogą się przyłączyć do wspólnej pracy nad pomyślnym rozwojem gorzelnictwa polskiego przez przystąpienie do Towarzystwa w charakterze członków jednej z pięciu kategoryj, wymienionych w §. 4. statutu.

W ten sposób rozszerzony zakres działania nowego Towarzystwa, zakres objąć mający wszystkich bez wyjątku interesu-

jących się naszym polskim przemysłem gorzelniczym w kraju posiadającym siedemset kilkadziesiąt gorzelń powinien wydać zbawienne owoce, powinien zachęcić ogół wymienionych interesentów do trwałego i ścisłego zjednoczenia się w silnej asocyacyi.

Takie zespolenie się, taka łączność i solidarność w kwestyi pomyślnego rozwoju i rozkwitu naszego jedynego w kraju przemysłu rolniczego stanowić może i powinno epokę pomyślnego zwrotu do udoskonalenia i do postawienia na szczycie postępu siły i znaczenia naszego gorzelnictwa.

Pamiętajmy o tem, że nasze gorzelnie i rafinerye spirytusu to niemal jedyne fabryki w naszym ekonomicznie i przemysłowo nader słabo rozwiniętym kraju, że są one obok istniejących w kraju młynów wyłącznymi zakładami przemysłowymi, przerabiającymi surowe płody naszego rolnictwa na produkty łatwiej dające się zbyć i spieniężyć czy to w kraju czy za granicą.

A że z drugiej strony gorzelnie, zwłaszcza rolnicze bardzo korzystnie wpływają na rozwój i rozkwit rolnictwa ułatwiając szybsze i racyonalniejsze przekształcenie starej daty gospodarstw rolnych na postępowe, intenzywnie prowadzone warstaty rolnicze, przeto niezmiernie pożądanem jest pomnożenie tych dzielnych pomocników rolniczych. Zważywszy nadto, że gorzelnie przyczyniają się w bardzo znacznej mierze do rozwoju hodowli bydła, że przysparzają gospodarstwom rolnym możności tańszego tuczenia bydła, a temsamem i łatwiejszego spieniężania go — tem więcej pożądanem jest powstawanie coraz większej ilości gorzelń, jako pośredników ułatwiających rolniczą produkcyą i zbyt bydła i ziemiopłodów.

Gospodarze rolni znają dobrze jak skutecznie gorzelnie współdziałają w ich żmudnej, uciążliwej i często niewdzięcznej pracy, to też kto tylko z nich może się zdobyć na inwestycyjny nakład nie wacha się zakładać u siebie gorzelni, poczem wkrótce przekonuje się, jak dzielnego pozyskał współpracownika w rozwoju ulepszaniu i ułatwianiu jego zadania.

W teraźniejszem trudnem i przykrem położeniu gospodarstw rolnych w naszym kraju nie można obojętnie i apatycznie przyglądać się coraz to większym wysiłkom rolników nad utrzymaniem swej własności, nad wytworzeniem źródeł zachwianej rentowności majątków ziemskich.

Uprzemysłowienie Galicyi na szeroką skalę krajów sąsiednich jest na długie jeszcze lata z łatwo zrozumiałych przyczyn niemożliwem, a zatem pracujmy usilnie i wytrwale nad utrzymaniem i rozwojem naszego rolnictwa i jego przemysłu, lecz pojmujmy zarazem, że wysiłki pojedyńczych jednostek, z których każda na swoją rękę działa nie wiele pomogą i niewiele zdziałają.

Tylko razem zjednoczeni silnie i zespoleni wspólnej nam wszystkim organizacyi zdołamy wytworzyć niespożytą moc i siłę odporną — tylko złączeni wspólnością interesów potrafimy przemódz i zwalczyć wrogie nam przeciwności, które nader łatwo zmogą nas i rozpruszą, gdy stać będziemy pojedyńczo i bezsilnie.

Polskie Towarzystwo gorzelnicze podało wszystkim interesowanym w przemyśle gorzelniczym działaczom sposób i możność połączenia się i zespolenia w silną organizacyę, w zwartą falangę obrońców zagrożonych interesów swoich i całego kraju, to też Wielce Szanowni Czytelnicy zechciejcie rozważyć doniosłość tej sprawy, zechciejcie pokruszyć skorupę ubocznych względów partyjnych i kastowych i spiesznie przystępujcie do Towarzystwa. Stańmy wszyscy, razem jak jeden mąż, a przekonamy się wówczas, jaką stanowić będziemy fortecę obronną, której nieprzemogą żadne niepowodzenia lub konkurencyjne zakusy przeciwników. (C. d. n.)

Międzynarodowa Wystawa

dla przemysłu gorzelnianego i technicznego zastósowania spirytusu.

W dniu 6. grudnia 1902 r. odbyło się we Wiedniu II. posiedzenie komisyi wystawowej dla przemysłu gorzelniańego i technicznego zastósowania spirytusu pod przewod-

nictwem prezesa Wystawy Dra W. F. Exnera w obecności licznie zebranych członków komisyi i delegatów z różnych sfer, tak: państwowych, handlowych, rolniczych, przemysłowych, jako też i innych, jakąkolwiek styczność z przemysłem gorzelnianym mających. I tak: Rada Państwa była reprezentowaną przez Dra Fryderyka hr. Deyma i Henryka Wielowiejskiego; Szląski sejm krajowy przez B. Spens-Boden i Jana N. Heinricha; c. k. Ministerstwo wojny przez Jenerała Artyleryi i inżyniera Filipa Hessa, oraz kapitanów Metza i Wolfa; Ministerstwo handlu przez Radcę ministeryalnego Dra Breycha i Szefa sekcyi Dra A. Poppovića; Ministerstwo rolnictwa przez Szefa sekcyi Dra Emericha Meissla; Ministerstwo spraw wewnętrznych przez sekretarza Ministerstwa Dra R. v. Fries; C. k. wyższy Urząd nadworny przez starszego rewidenta Mertza; Niższo-Austryackie Namiestnictwo przez radcę Namiestnictwa Pawła v. Hocka; Wyższa szkoła agronomiczna przez radcę dworu profesora Franciszka Schwakhöfera, Towarzystwo rolnicze i lasowe przez Leopolda hr. Kolowrat-Krakowskijego, i radcę krajowej kultury w Czechach Józefa Bauera. Delegat c. k. Ministerstwa Skarbu, radca ministeryalny Dr. Bernatzky, usprawiedliwił swą nieobecność pilnemi sprawami urzędowemi.

Prócz wymienionych osobistości wzięło udział w tem posiedzeniu bardzo wielu innych delegatów z działu rolnictwa, przemysłu i handlu, a to nietylko ze samego Wiednia, ale i ze wszystkich krajów Monarchii austryackiej.

Prezydent Dr. Exner powiadomił zebranych, iż zgłoszeń zagranicznych wystawców wpłynęła już znaczna ilość, bo z samej Francyi jest zapewnionych przeszło 300, a z Niemiec dochodzą jeszcze ciągle zgłoszenia, zwłaszcza z działu fabrykacyi motorów, co już to wszystko daje niezawodną rękojmię, że Wystawa zostanie bardzo licznie obesłaną.

Przewodniczący komisyi wykonawczej, prezydent Niższo-Austryackiego Towarzystwa przemysłowego, radca komercyalny August Denk powiadamia zebranych, że fundusze na cele wystawy zostały za późno zapewnionymi i przy podaniu motywów wnosi o odroczenie wystawy do jesieni r. 1903, albo, coby było jeszcze więcej wskazanem, aż do wczesnej wiosny r. 1904.

Na umotywowane wnioski: radcy budownictwa Erharda, dr. E. hr. Deyma dr. E. Meissla, prof. A. Schwarza hr. Kolowrata i wielu innych, uchwalono odroczyć wystawę do wczesnej wiosny r. 1904, a oznaczenie dokładnego terminu otwarcia i zamknięcia wystawy pozostawić komisyi wykonawczej

Hrabia Kolowrat-Krakowskij, przemawiając za odroczeniem wystawy, podnosi, że środki denaturacyjne jakie są u nas używane nie odpowiadają w zupełności celom oświetlania, bo osadza się z nich na knotach żywica tak, iż bardzo często je zmieniać potrzeba na nowe, a przytem, że środek ten denaturacyjny i jego sposób użycia jest u nas za drogi. I tak n. p.: przy cenie wolnego od podatku spirytusu w kwocie 18 koron za hektolitr, kosztują środki denaturacyjne 3 kor., a należytości skarbowe 3 kor., tak, iż 1 hektoliter spirytusu denaturowanego, kosztuje już na miejscu 24 koron, a cena ta o tyle się jeszcze zwiększa, o ile wynosi transport i koszta handlowe z miejsca odbioru. Mowca podnosi dalej, że starania rządu, a również i czynników dla podniesienia tego przemysłu jakoteż i rolniczo-chemicznej stacyi doświadczalnej, dla obmyślenia nowego, lepszego i tańszego środka denaturacyjnego — jaki obecnie przeprowadzają, należy powitać z radością, a to tem bardziej, iż wolna od podatku benzyna kosztowała w zeszłym roku 26 koron, a w tym roku spadła już na 20 koron — chociaż cena jej handlowa jest o wiele wyższą, a mianowicie o tyle, o ile miejsce sprzedaży jest od Wiednia, jako głównego punktu handlowego oddalone. W każdym razie cena jej jest znacznie wyższą od denaturowanego spirytusu.

Radca budownictwa Erhard podaje sprawę z doświadczeń technicznych jakie poczyniło Ministerstwo handlu w porozumieniu z rolniczo-chemiczną stacyą doświadczalną dla zastósowania spirytusu dla celów przemysłowych i utworzenia nowego a ta-

niego środka denaturacyjnego dla spirytusu opałowego, a również i do gotowania, ogrzewynia i oświetlenia, a mianowicie:

Przy nowszych przyrządach do opalania, ogrzewania i oświetlania, nie zostaje spirytus bezpośrednio spalany, lecz poprzednio parowany i z powietrzem mieszany. Ta mieszanina pary spirytusowej z powietrzem, daje oszczędnie się palący płomień o wysokiej sile ogrzewalnej. Palniki takie zastósowano nietylko przy małych i większych paleniskach kuchennych, ale także i przy żelazkach do prasowania, piecach ogrzewalnych itp.

Wyniki dotyczących prób z 90 proc' spirytusem okazały się następująco:

A. Paleniska spirytusowe kuchenne.

System palników	Dla ugotowania 1 l. wody potrzeba		Spotrzebowanie spirytusu w jednej godzinie	
	czasu minut	spirytusu	przy pełnym płomieniu	przy małym płomieniu
Ręczna kuchenka starszego systemu z doprowadzeniem powietrza	15	40 g. = 0·048 l.	158 g. = 0·192 l.	—
Ręczna kuchenka nowszego systemu bez regulatora	9	31·5 g. = 0·038 l.	208 g. = 0·250 l.	—
Ręczna kuchenka nowszego systemu z regulatorem	11	33 g. = 0·040 l.	182 g. = 0·220 l.	50 g. = 0 060 l.
Palenisko kuchenne nowszego systemu z regulatorem	9	33 g. = 0·040 l.	208 g. = 0·250 l.	87 g. = 0·105 l.

B. Żelazka do prasowania ogrzewane spirytusem.

Spotrzebowanie spirytusu w 1 godzinie	83 g. = 0·100 l.
Potrzebny czas do ogrzania	12 do 15 minut.

C. Piece opalane spirytusem.

	przy pełnym płomieniu	przy małym płomieniu
Spotrzebowanie spirytusu w 1 godzinie	480 g. = 0·580 l.	290 g. = 0.350 l.
Przestrzeń o 65 m.^{3} została w 2 minutach o 6 ^{0}C. ogrzaną.		

Lampy spirytusowe wymagają siatek żarowych zapomocą których miesza się para spirytusowa z powietrzem i spirytus wydaje dopiero wtenczas płomień świecący. Dają one jasne i równe światło, nie kopcą i nie pryskają, ale wymagają po większej części kilka minut do rozżarzenia knota względnie palnika w celu osiągnięcia pełnej siły świetlnej, a ponadto częstej zmiany knotów z powodu osiadania się na nich żywicy z używanych dotąd środków denaturacyjnych się wydzielającej.

Pomimo tego, osiągnięto z niektóremi lampami nawet przy dłuższych próbach wcale zadowalniające wyniki. Lampy spirytusowe należy podzielić na dwie grupy, a mianowicie: *stołowe*, u których materyał palny bywa ze zbiornika u dołu umieszczonego zapomocą knota do palnika wyciągany i lampy innego rodzaju, t. z. *zewnętrzne*, do których ten materyał spływa rurką pod naciskiem ze zbiornika wyżej umieszczonego. (C. d. n.)

Doświadczenia z ekstraktem drożdżowym Bauera.

(Dokończenie).

W poprzednim numerze „Gorzelnika“ opisałem manipulacyą z metodą Bauera na podstawie mych własnych doświadczeń, których rezultaty już poprzednio podałem do „Gorzelnika“, a następnie wykazałem je w moim odczycie na Walnem Zgromadzeniu w czerwcu 1902 r. Obecnie zaś podam Szan. Czytelnikom zobrazowanie tabelaryczne doświadczeń kierownika ruchu gorz. P. Alfonsa Truthana w Kismegyer na Węgrzech. Jest to wyciąg z rejestru technicznego gorzelnianego, był umieszczony z dotyczącemi objaśnieniami w Wiener Landwirthschaftliche Zeitung, Nr. 84. z d. 8. października 1902. Pan Truthan zacierał nietylko kartofle, ale i kukurudzę, a wyniki jego manipulacyi były następujące:

I. Zaciery kartoflane.

A. Przyrządzenie drożdży.

Marzec 1902	Nr. drożdżarki	Ilość zaparki	Dodano ekstraktu	Temperatura zatarcia	Odstawiono					Odfermentowanie				Diastaza
					kwasu siarkowego	kwas w zaparce	cukier w zaparce	ilość dodanej matki	temperatura odstawienia	cukier	kwas	temperatura	godzin	
		litr	kg.	°C.	cm.³	%	%	litr	°C.	%	%	°C.		
2	23	300	3	63	900	1·1	19·	24	15	4·	1·3	27·5	24	znajdywała się
3	24	300	3	61	900	1·2	18·6	24	16	3·8	1·3	27·	24	„
4	25	300	3	63	900	1·0	19·	24	16	4·2	1·2	28·	24	„
5	23	300	3	62	950	1·1	19·	22	17	5·2	1·2	29·	24	„
6	24	300	3	63	950	1·2	19·	24	15	5·	1·3	28·	24	„
7	25	350	3	63	950	1·0	19·	20	15	4·8	1·1	30·	26	„
8	23	350	3	63	950	1·1	18·5	22	15	5·	1·3	27·	24	„
9	24	300	3	63	950	1·1	19	24	15	4·4	1·3	29·	24	„
10	25	300	3	63	950	1·2	18·5	22	16	5·2	1·3	30·	24	„
11	23	300	3	63	950	1·1	18·6	24	15	5·	1·3	28·	24	„
12	24	300	3	63	950	1·2	18·5	24	17	4·6	1·3	29·	24	„

B. Przyrządzenie zacierów.

Marzec 1902	Nr. kadzi ferm.	Produkt			Odstawiono			Odpęd						
		kukurudzy	jęczmienia	razem skrobi	cukier	temperatura	kwas	cukier	kwas	temperatura	Diastaza	Wydatek	stopniowość	z klg. skrobi
		kg.	kg.	kg.	%	°C.	%	%	%	°C.		litr	%	l. %
28	18	900	75	577·5	17·2	15	0·30	0·6	0·60	24	znajdywała się	400	90·5	62·70
29	19	900	75	577·5	17·0	16	0·30	0·5	0·55	26		390	89·7	60·57
30	20	900	75	577·5	16·8	15	0·20	0·7	0·55	26		400	90·3	62·50
31	18	900	75	577·5	15·0	16	0·25	0·5	0·55	26		400	90·0	62·30
1	19	900	75	577·5	15·4	16	0·20	0·4	0·60	28		400	90·0	62·30
2	20	900	75	577·5	15·7	16	0·25	0·6	0·55	27		400	90·3	62·54
3	18	900	75	577·5	16·2	16	0·25	0·6	0·55	30		400	90·0	62·30
4	19	900	75	577·5	16·4	16	0·25	0·6	0·55	29		400	90·5	62·70

II. Zaciery kukurudziane.

A. Przyrządzenie drożdży.

Marzec 1902	Nr. drożdżarki	Ilość zaparki	Dodano ekstraktu	Temperatura zatarcia	Odstawiono					Odfermentowanie.				
					kwasu siarkowego	kwas w zaparce	cukier w zaparce	ilość dodanej matki	temperatura odstawienia	cukier	kwas	temperatura	godzin	Diastaza
		l.	kg.	°C.	cm.³	%	%	litr	°C.	%	%	°C.		
27	24	400	3	62	330	0·80	17·0	40	15	6·0	0·90	28	24	znajdywała się
28	25	400	3	63	330	0·80	17·2	40	15	5·8	0 90	27	24	"
29	23	400	3	62	330	0·85	17·0	40	15	4·6	0·95	29	24	"
30	24	400	3	63	330	0·80	16 8	40	15	7·0	0·90	30	23	"
31	25	400	3	63	350	0·80	15·0	40	16	6·0	0·95	28	23	"
1	23	400	3	63	350	0·80	15 4	40	16	4·9	0·90	28	24	"
2	24	400	3	63	330	0·85	15·7	40	15	3·8	0·90	30	26	"
3	25	400	3	63	350	0·80	16·2	40	16	4·0	0·90	29	25	"
4	23	400	3	63	350	0·85	16·4	40	16	5 4	0 95	27	24	"

B. Przyrządzenie zacierów.

Marzec 1902	Nr. kadzi ferm.	Produkt: kukurudzy kg.	jęczmienia kg.	razem skrobi kg.	Odstawiono: cukier %	temperatura °C.	kwas %	Odpęd: cukier %	kwas %	temperatura °C.	Diastaza	Wydatek %	z klg. skrobi l. %
3	17	2900	50	600	18·6	15	0·3	0·5	0·55	29	znajdywała się	366	61·
4	18	2900	50	600	19·	15	0·4	0·5	0·55	28		366	61·
5	19	2900	50	600	19·	15	0·3	0·5	0·6	28		366	61·
6	20	2900	50	600	19·	15	0·4	0·6	0·6	28		366	61·
7	17	2900	50	600	19·	15	0·3	0·5	0·6	29		369	61·5
8	18	2900	50	600	18·5	15	0·3	0·5	0·55	28		368	61·4
9	19	2900	50	600	19·	16	0·4	0·6	0·6	28		370	61·8
10	20	2900	50	620	18·5	15	0·4	0·6	0·65	29		369	61·5
11	17	2900	50	640	18·6	16	0·5	0·6	0·6	28		369	61·5
12	18	2900	50	655	18·5	15	0·4	0·6	0·6	27		370	61·8

Jako dalsze objaśnienie tych tablic podaje Truthan:

Drożdże zadawane były przy temp. 15°—17° C. (12°—13·6° R.) a czystość ich zupełnie dokładna, gdyż pod mikroskopem dawały się tylko dostrzegać zaledwie pojedyńcze cząstki bakteryi, zaś przybytek kwasu wynosił 0·1—0·2 cm ³. Fermentacya zacierów nie doznawała żadnego zboczenia, a odfermentowanie było w stosunku do poprzedniej zwykłej metody, daleko lepsze gdyż ferment był czyściejszy — i wynosiło ono przy zacierach kartoflanych w przeciętnej koncentracyi 18°—19° S., 0·5—0·6°S., zaś przy zacierach kukurudzianych o koncentracyi 16°—17° S., dochodziło nawet do 0·6° S., (t. j. 0·6° S. poniżej zera). Przyrost kwasu w obydwóch rodzajach zacierów był zaledwie dostrzegalny, a to zarówno przy fermencie 48, jak też i 72 godzinnym — chociaż przytem ostatnim, t. j. 72 godzinnym, osiągano znacznie wyższe wydatki okowity, aniżeli przy fermencie 48 godz.

Kartofle odważano codziennie na skrobię, i ilość jej dokładnie oznaczano. Wydatki z 1-go klg. skrobi kartoflanej wynosiły 61% litr. a z kukurudzy jeszcze wyżej. Do wyrobu była bowiem używana przeszłoroczna kukurudza w bardzo dobrym gatunku, której dokładna analiza wykazała tylko 16·5% wody, a 60·2% skrobi. Ze 100 klg. kukurudzy otrzymywano z górą 37 litrów absolutnego alkoholu, co odpowiada 62·3—62·7 litrów, ze 100 klg. skrobi. Jęczmienia na słód używano do zacierów kartoflanych 1·7%, a do zacierów kukurudzianych 8·3% licząc na 100 klg ziarna.

P. Truthan nadmienia dalej, iż należy tu zaznaczyć, że dotyczące wyniki osiągnięte zostały w gorzelni, której urządzenie techniczne wzorowem nazwać można, i w której to i poprzednio wydatki były dobre — i konkluduje dalej, że — w gorzelniach mniej odpowiednio urządzonych, a zwłaszcza w takich, gdzie urządzenia hołowiczarni, kadkarni i t. p. pozostawiają bardzo wiele do życzenia, rezultaty w wydatkach przy zastosowaniu ekstraktu i metody Bauera, okażą się stosunkowo bardzo znacznemi".

Zgadzając się zupełnie z podanemi datami i zapatrywaniami przez p. Truthana, tem bardziej, iż one są potwierdzeniem mych doświadczeń, mogę każdemu z kolegów tę metodę jak najlepiej polecić, zwłaszcza, iż manipulacya jest bardzo po-

jedyńczą a połączoną z oszczędnością słodu i lepszemi wydatkami okowity co wszystko wpływa bardzo znacznie na rentowność gorzelni.

Na zakończenie, nie mogę się powstrzymać od nadmienienia, iż w Galicyi pracuje znaczna ilość gorzelników metodą Bauera, ale prawie żaden z tem się nie zdradza, gdyż każdy z nich uważa to sobie jako sekret. Otóż Panowie! „Nie chowajcie światła pod korzec“, lecz bądźcie łaskawi podawać swe dotyczące sprawozdania do „Gorzelnika“, które w ogólnym interesie gorzelnictwa, chętnie przyjmowane i umieszczane będą.

Jenik.

Rozmaitości.

Przestroga przed zwiedzaniem dłużej zamkuiętej kadkarni. Czasopismo „Alkohol“ z dnia 5-go grudnia n. roku Nr. 49. podaje, że gorzelnik Hesse w Pomeranii wszedł późnym wieczorem do kadkarni, by zbadać przebieg fermentacyi zacierów, i tam został zaczadzony tak, iż na drugi dzień rano zastał go robotnik już jako trupa. Przypłacił on więc własnem życiem tę nieostrożność, że poszedł sam do zamkniętej kadkarni, gdzie się właśnie nagromadziło dużo kwasu węglowego.

Smutny ten wypadek niechaj posłuży za przestrogę tak dla gorzelników, jako też i dla kontroli skarbowych, gdyż i oni nie są wykluczeni od działania na nich kwasu węglowego. Do zamkniętej kadkarni zwłaszcza w porze nocnej powinno się wchodzić w towarzystwie drugiej osoby, by w razie wypadku zaczadzenia, mógł jeden drugiego ratować, a przedewszystkiem powinno się drzwi prowadzące do kadkarni na chwilę otworzyć.

W dobrze urządzonych kadkarniach, powinni się znajdować wentylatory, którymi by nagromadzony kwas węglowy mógł uchodzić, coby też i dla fermentacyi zacierów było bardzo korzystnem.

Jenik.

Wolne posady

w Towarzystwie wzajem. pomocy Urzędników prywatnych.

Posada buchaltera od 1. marca 1903. w wielkiem zdrojowisku kąpielowem zachodniej Galicyi; płaca 1000 koron, mieszkanie, pole i t. d. Wymagana znajomość podwónej buchalteryi i korespodencyi.

Trzy posady leśniczych za kordonem rosyjskim zaraz; płaca 300 rubli ordynarya, i t. p.

Posada ekonoma w Galicyi wsch. od 5 lutego b. r. z płacą 500—600 Kor. ordynaryą lub utrzymaniem kawalerskiem i inne uboczne dochody oraz awans w przyszłości.

Posada ekonoma w Galicyi wsch. od 1 Marca 1903 z płacą 800 kor, ordynaryą i widokami awansu.

Posada ekonoma w Galicyi wsch. zaraz z płacą 480—600 kor., ordynaryą i t. d. Wymagana ukończona szkoła rolnicza.

Posada leśniczego w zach. Galicyi zaraz z płacą 1200 kor., relutum zamiast ordynaryi i t. d. Wymagamy wyższy egzamin.

Posada leśnika-kontrolora we wsch. Galicyi kawalera zaraz z płacą 600—800 kor., kwinkweniami po 200 K. i całem utrzymaniem.

Posada praktykanta ekom. z niższą szkołą dublańską i 2—3 letnią praktyką, zaraz płaca 300 kor. i całe utrzymanie.

Zgłoszenia tylko od członków Tow. wzaj. pom. urzędników pryw. do dyrekcyi tego Tow. Lwów ul. Cicha 1. posyłać prosimy.

Biuro załatwień Ksawerego Burzyńskiego Lwów ul. Wałowa l. 5. może polecić zaraz kilku zdolnych gorzelników z bardzo dobremi świadectwami.

Sprawozdanie targowe lwowskiej izby kupieckiej. Żyto prima 6·70 do 6·75. Jęczmień prima 5·90 do 6·50. Kukurudza prima 6.25 do 6·50.

Spirytus surowy bez podatku loco stacye: Husiatyn-Stanisławów 32·50 do 32·75 kontygent, 18·25 do 18·50 nadknt. Tarnopol Brody 32·75 do 33·—kont., 18·50 do 18·75 nadkont. Sokal-Jarosław 33·— do 33·25 kont., 19·— do 19·25 nadkont. Rafinerye Lwów 34·75 do 35·— kont., 20·— do 20·25.

Ceny spirytusu bez wszelkich kosztów za 10.000 litr. procent.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie plac Bernardyński 7.